

Sygn. akt VI U 476/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2022r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Karolina Chudzinska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2022r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy W. W. oraz A. W. reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę rodzinną

w związku z odwołaniem ubezpieczonych

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 4 listopada 2019r. znak: (...)

oddala odwołanie

Sędzia Karolina Chudzinska

Sygn. akt VI U 476//20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 listopada 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., działając na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2019 roku, poz. 300 ze zm.) odmówił W. i A. W. prawa do renty rodzinnej po zmarłej matce J. W., podnosząc w uzasadnieniu, że zmarła nie spełniała warunków uprawniających do renty lub emerytury.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosły W. i A. W. działające przez swego przedstawiciela ustawowego – M. W., domagając się jej zmiany i przyznania renty rodzinnej, bowiem spełnione zostały wszystkie przesłanki niezbędne do jej nabycia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powołując się ponownie na okoliczności przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 10 marca 2017r. zmarła matka W. i A. W., J. W..

- bezsporne między stronami –

Zgodnie z art. 65 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych :

1. Renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń.
2. Przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

W myśl art. 66 - renta rodzinna przysługuje także uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci pobierała zasiłek przedemerytalny, świadczenie przedemerytalne lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne. W takim przypadku przyjmuje się, że osoba zmarła spełniała warunki do uzyskania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Natomiast art. 67 ust. 1 pkt 1 stanowi, że do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;

Na mocy art. 68 wskazanej na wstępie ustawy:

1. Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

2. Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Kwestią sporną w sprawie była ocena stanu zdrowia zmarłej w kontekście jej uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W celu rozstrzygnięcia powyższej kwestii Sąd, po zgromadzeniu materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej, przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych, lekarzy następujących specjalizacji:

- psychiatry,
- psychologa,
- hepatologa,

Zdaniem biegłych sądowych - psychiatry i psycholog, ubezpieczona – bez zawodu (ukończone technikum bez zdania egzaminu zawodowego), wykonująca ostatnio pracę sprzątaczką – nie utraciła zdolności do wykonywania tej pracy przed swą śmiercią. Jak podali biegli sądowi, J. W. była osobą ze zdiagnozowanym Zespołem (...), zobowiązaną przez Sąd do leczenia niestacjonarnego, którego jednak nie podjęła, ale nie wynikało to z zaburzeń psychotycznych, upośledzenia umysłowego ani zespołu otępiennego a przyjętej postawy.

Ustosunkowując się do zgłoszonych zastrzeżeń do opinii, uwzględniając przedłożoną dokumentację, biegli (psychiatra i psycholog) wydali opinię uzupełniającą, w której podali, że biorąc pod uwagę udokumentowane w dniu śmierci J. W. rozpoznanie alkoholizmu w fazie przewlekłej (chronicznej) z następową schyłkową prowadzącą do śmierci marskością wątroby biegli zmieniają swoje stanowisko uznając, że przed śmiercią J. W. była co najmniej częściowo

niezdolna do pracy ze względu na poważne szkody narządowe i współistniejące zaburzenia psychiczne związane z nieleczonym ZZA, przy czym nie można wskazać konkretnej daty powstania tej niezdolności. Biegli podali, że – zerwanie wszelkich relacji rodzinnych od Wielkanocy 2015r., pozbawienie władzy rodzicielskiej w 2015r., świadczące o poważnych zaburzeniach przystosowania społecznego w przebiegu ZZA, biorąc pod uwagę szacunkowy okres przeżycia przy nieleczeniu zaawansowanej marskości wątroby na około 2 lata, pozwala przyjąć, że niezdolność do pracy powstała u J. W. między 22.03.2014r. a 03.04.2015r. (Wielkanoc w 2015r.). Jednocześnie biegli skazali, że w celu stwierdzenia, od kiedy J. W. była niezdolna do pracy niezbędna jest opinia biegłego hepatologa. Biegły sądowy – hepatolog we wnioskach końcowych opinii podał, że jest wysoce prawdopodobne, że J. W. przed śmiercią, w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. była częściowo niezdolna do pracy, a od 01.01.2017r. była całkowicie niezdolna do pracy. W uzasadnieniu opinii biegły wskazał, że jest wysoce prawdopodobnym, że wczesna marskość wątroby mogła być obecna u zmarłej około 12 miesięcy przed 01.01.2017r., zakładając, że marskość dokonana w okresie od dekomensacji do śmierci w dniu 10.03.2017r. trwała 3 miesiące.

- dowód - opinia biegłych sądowych (k. 55 - 59 akt, k. 85 – 86, 116 akt, k. 139 – 140 akt)

Sąd pozytywnie ocenił opinię biegłych sądowych, która została sporządzona przez specjalistów z zakresu schorzenia, które występowały u J. W. , a ich treść była jasna, logiczna i uzasadniona w sposób nie budzący merytorycznych zastrzeżeń.

Należy zauważyć, że nie można ustalić konkretnej daty powstania u J. W. co najmniej częściowej niezdolności do pracy. Biegli sądowi w tej kwestii wskazują na prawdopodobne daty, przy czym biegli – psychiatra i psycholog – przy wskazaniu tej daty założyli, szacunkowy okres przeżycia przy nieleczonej zaawansowanej marskości wątroby na około 2 lata. Wspomniani biegli podali jednocześnie, że w tej kwestii winien wypowiedzieć się specjalista – hepatolog. Jednocześnie biegli podali, że niewątpliwie przed śmiercią J. W. była co najmniej częściowo niezdolna do pracy ze względu na poważne szkody narządowe i współistniejące zaburzenia psychiczne związane z nieleczonym ZZA. Biegli – psychiatra i psycholog podali też, że trudno jednoznacznie stwierdzić, kiedy nastąpiło wejście J. W. w fazę alkoholizmu chronicznego, samo istnienie ZZA nie jest jednoznaczne z uznaniem danej osoby za niezdolną do pracy. Wskazano też, że z opinii sporządzanej w 2013r. nie wynika, aby u J. W. występowały zaburzenia psychosomatyczne, cechy otępienne, natomiast dokumentacja pobytu na SOR w 2014r. wskazuje na upojenie proste, a ocena 15 w skali Glasgow świadczy o braku zaburzeń świadomości, przy czym lekarz przyjmujący nie widział konieczności konsultacji psychiatrycznej ani leczenia bez zgody. Biegli wskazali też, że wg klasyfikacji Roberta Tabiusa istnieje 13 stopni uzależnienia i jeżeli nie ma powikłania innymi zaburzeniami psychicznymi (np. psychozy majaczeniowe, padaczka), dopiero 13 – ostatni stopień sprawia, że konieczna jest profesjonalna pomoc przy odstawianiu alkoholu, bo stan fizyczny i psychiczny wymaga opieki medycznej dla uporania się z nałogiem. Jak też podano, biegli – psychiatra i psycholog uznali, że przed śmiercią J. W. była co najmniej częściowo niezdolna do pracy ze względu na poważne szkody narządowe i współistniejące zaburzenia psychiczne związane z nieleczonym ZZA. Biegłe wskazały orientacyjnie – przyjmując, że okres przeżycia przy zaawansowanej marskości wątroby wynosi ok. 2 lata – że wspomniana niezdolność do pracy powstała między 22.03.2014r. a 03.04.2015r., przy czym, jak podały – w tej kwestii winien wypowiedzieć się hepatolog. Tymczasem, jak już wspomniano wyżej – biegły hepatolog podał, że jest wysoce prawdopodobne, że J. W. była częściowo niezdolna do pracy w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. a następnie, aż do chwili śmierci , całkowicie niezdolna do pracy, za czym przemawia analiza okresu uzależnienia alkoholowego od 2009 do 2017r.

Mając na uwadze przytoczone wyżej ustalenia i rozważania należy stwierdzić, iż J. W. nie spełniała warunków niezbędnych do nabycia renty z tytułu niezdolności do pracy, w szczególności stała się osobą częściowo niezdolną do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania okresów, wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W tej sytuacji wniesione odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienia, o czym orzekł Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Sędzia Karolina Chudzinska